

SRI RAMANUJA MANDHA HASA LAHARI
ADHYAPI PADHYA LAHARI
AND
SRI RAMANJA STHOTHRAM

CREATED BY
SRI KAIRAVINI NITHYAVASA RASIKAR
(THIRUVALLIKENI NITHYAVASA RASIKAR)
A.V. NARASIMHACHARYAR,

PUBLISHED WITH DONATION BY
SRI. M.O . PARTHASARATHY IYENGAR
SVAMI,
PRINTED IN GYANA PANDITHA
MUDRAKSHAALAYAM. 1934.

THE VAKULABHUSHANA MALIKA
SADHAKAM
(108) VERSES
SEEMS HAVE BEEN AUTHORED BY
SRI U.V.E. ADHDHANGI THIRUVENKATA
THATHACHARYA OF THAKALLAPADU,
NELLORE, AP.

श्रीमत्परमहंसेत्यादिविशेषणभूषणानां
श्रीयदुगिरिसंपत्कुमारसंयमिसार्वभौमानामभिनन्दनम्—

सुललितपदसञ्चारा सुवर्णरचना सुवृत्तकमनीया ।

कृतिराकृतिः प्रकृतिरपि सूने हर्षं नृसिंहकवेः ॥

नक्षत्रमालिकाख्याद्या द्वितीयाद्यापिमञ्जरी ।

नृसिंहार्यस्य सलक्ष्या दृग्द्वयीव कृतिद्वयी ॥

नयवेदी रसाक्षेपतया सिञ्चन् हर्षं कविर्नृणाम् ।

नैकेन वर्णेनैवैष चतुर्भिश्चादृताह्वयः ॥

नरसिंहार्यकविता यतिराजस्मिताञ्चिता ।

स्फुरन्त्यहानि कलिता याति भाजनतां हिता ॥

नतं सिञ्चार्य मां विष्णो यज्ञाराध्य स्मिताञ्चितैः ।

स्फुरन्त्यहानि गिलितो यामि भावानथाहितान् ॥

} गोमूत्रिकागर्भगोमूत्रिका

कविना नरसिंहेन यतिराजस्मितं स्तुतम् ।

न विना नग सिंहेन तेऽतितेजःस्थितं हितम् ॥

} केवलगोमूत्रिका.

कविनेति श्लोके—

पूर्वार्धे 'यतिराज' इति सम्बोधनं, 'ते' इत्युत्तरार्धात् आकृष्यते ॥

उत्तरार्धे 'नग' इति पर्वतसम्बोधनम् ॥

यथा नगस्य सिंहेन विना अतिशयितं तेजःस्थितमपि हितं न, तथा यति-
राजस्य नरसिंहेन (स्तुतिकारिणा) विना किमपि न हितम् ॥

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीरामानुजमन्दहासलहरी

जयति यतिराजराजो जगदखिलं यस्य मन्दहासेन ।
अनुभवति सर्वदैव ज्योत्स्नामयसागरावगाहसुखम् ॥ १ ॥
यतिराजमन्दहासाः समुदायीभूय सर्वलोकानाम् ।
आनन्दनाय गगने चरन्ति मन्ये स एव चन्द्रोऽयम् ॥ २ ॥
तव मन्दहासलहरी न केवलं तव मुखं विभूषयति ।
अपितु हृदयानि भजतामविशेषेणैव यतिराज ॥ ३ ॥
तव मन्दहासविलसितमेतद्यतिराज वर्षदमृतौघम् ।
आनन्दयत्यमन्दं हृदयानि दयानिधे जगताम् ॥ ४ ॥
तव मन्दहासलहरीमवगाह्य विधूतसर्वदुरितौघाः ।
तापं विजहति सर्वं सर्वेऽपि यतीन्द्र सा जयतु ॥ ५ ॥
तव मन्दहासलहरी प्रविश्य हृदयालवालमेतन्मे ।
अङ्कुरयतु यतीन्द्र ज्ञानं भक्तिं विरक्तिं च ॥ ६ ॥
तव मन्दहासविलसितममृतद्युतितामुपेत्य गगनचरम् ।
पिबति जगतामघौघं तमेव कुक्षिस्थमङ्क इत्याहुः ॥ ७ ॥
एष तव मन्दहासो यतीन्द्र मन्दानमन्दयन्नखिलान् ।
दृष्ट्वा विचित्रशक्तिं स्वामेव मुहुर्विवर्धते भगवन् ॥ ८ ॥
मन्दोऽपि नाथ हासस्तवैष मान्यं हरत्यशेषाणाम् ।
हृदये वहन्नपि तमश्चन्द्रो जगतस्तमश्चयं हन्ति ॥ ९ ॥
हासस्तवैष मन्दो भवन्नपि स्वेन कान्तिपूरेण ।
विन्दन्नमन्दभावं नन्दयति यतीन्द्र हृदयं नः ॥ १० ॥
लोकोत्तरमपि यस्माद्विश्राम्यत्यधर एव तव हसितम् ।
तत एव मन्दमेतत्कथयन्ति यतीन्द्र सर्वेऽपि ॥ ११ ॥

श्रीरामानुजमन्दहासलहरी

स्पृशदिदमस्पृश्यानपि महता दुरितेन दूषितान् हसितम् ।
परमं पदं च निनयति मन्ये तत एव मन्दमाहुरिदम् ॥ १२ ॥
मन्दमपि हसितमेतज्जगदिदमवलीलयैव तव जयति ।
महदाश्रयेण भगवन्नणुरपि समुपैति महिमानम् ॥ १३ ॥
दोषोऽपि हन्त गुणतां कचिदुपयाति स्थलस्य विभवेन ।
हासस्य मन्दिमाऽयं ननु तव संपूज्यते सकलैः ॥ १४ ॥
अवलोकयन्ति ये तव मन्दस्मितमस्मिताः कथं स्युरिमे ।
कथमस्मितावकाशश्चैषामवशेन सपदि सन्नमताम् ॥ १५ ॥
तव मन्दहासविलसितमवलोकयतामतीव रमणीयम् ।
शङ्खेन्दुकुन्दकुमुदक्षोरमृणालादि नैव भासेत ॥ १६ ॥
मन्दस्मितं यतीश्वर तव मुखचन्द्रस्य चन्द्रिका भवति ।
परिणमति भक्तजनताहृदयसरोजेषु रविकिरणः ॥ १७ ॥
तव मन्दहासकिरणश्रेणिर्यतिराज वक्षसि विशाले ।
पर्यस्य फुलमलीकुमुदसमूहश्रियं वहति ॥ १८ ॥
वक्षस्थले विशीर्णा स्मितचन्द्रमयूखमालिकेयं ते ।
हारावलीविमिश्रा पृथगवगन्तुं न शक्यते भगवन् ॥ १९ ॥
स्मितचन्द्रिका तवोरसि विशीर्य हारावलीविमिश्राऽपि ।
विज्ञायते सुधीभिर्विलक्षणश्रीसमायोगात् ॥ २० ॥
वक्षस्थले विशाले हारेण विना विराजमानेऽपि ।
मन्दस्मितं विशीर्णं जनयति हारावलीशोभाम् ॥ २१ ॥
स्मितचन्द्रिका तवेयं भजतां हृदयेषु सततसंलग्ना ।
किरणैर्निजैर्हरन्ती तमांसि भूयः प्रकाशमुपहरति ॥ २२ ॥
गगनति विपुलतरेऽस्मिन् वक्षसि तव मन्दहासकिरणगणाः ।
नक्षत्रन्ति विशीर्णाः प्रतिबिम्बितमत्र वदनमिन्दवति ॥ २३ ॥
तव मुखकमलसमुत्था मुनिशेखर मन्दहासलहरीयम् ।
हृदयकमलानि भजतामालिङ्गति सस्पृहं सहसा ॥ २४ ॥

तव मन्दहासलहरीमापीय जना मुहुर्मुहुस्तृप्ताः ।
 विस्मयसमुदितमन्दस्मितमिषत इमां समुद्रमन्तीव ॥ २५ ॥
 करिगिरिवरदमनोहरमन्दस्मितनिर्झरस्त्वया पीतः ।
 हृदयजलधौ समृद्धः प्रवहति बहिरेष मन्दहासमिषात् ॥ २६ ॥
 अरुणाधरपल्लवमधिवसदपि मन्दस्मितं यतीन्द्र तव ।
 विजहाति न स्वकीयं धवलत्वं चन्द्रकुन्दकुमुदजयि ॥ २७ ॥
 मन्दस्मितमरुणाधरपल्लवपर्यस्तमपहरत्यखिलाम् ।
 स्फुटविद्रुमस्थमुक्ताफलस्य शोभां यतीन्द्र तव ॥ २८ ॥
 अधरीकृतो यतोऽयं किरणैर्बहुलेन मन्दहासेन ।
 तेनैवौष्ठमिमं भुवि कथयन्त्यधरं जनास्सर्वे ॥ २९ ॥
 यदि चन्द्रिका मयूखैः प्रवालमावृण्वती विराजेत ।
 तामनुहरेत मन्दस्मितमिदमरुणाधरव्यापि ॥ ३० ॥
 हरसि कलानिलयस्त्वं सर्वज्ञस्सर्वमङ्गलोपेतः ।
 मन्दस्मितञ्च भवतो हरति मयूखावलीवलितम् ॥ ३१ ॥
 शपते शीतमयूखं निन्दति कुन्दं कृणाति च मृणालम् ।
 क्षीरं तिरयति कुमुदं नुदति च मन्दस्मितं यतीन्द्र तव ॥ ३२ ॥
 स्निह्यति शीतमयूखं नन्दति कुन्दं वृणाति च मृणालम् ।
 क्षीरं वरयति कुमुदं मदयति मन्दस्मितं यतीन्द्र तव ॥ ३३ ॥
 अभिलषति रामणीयकमिन्दुर्मन्दस्मितस्य तव महितम् ।
 कैरवकुन्दमृणालक्षीरादीनां तु का कथा भगवन् ॥ ३४ ॥
 पदयोनिपत्य बहुधा नखरमिषेणानुनाथते चन्द्रः ।
 मन्दस्मितस्य शोभालवलेषं मह्यमनुगृहाणेति ॥ ३५ ॥
 भानुस्तपति सुधांशुर्विराजते वाति गन्धवाहश्च ।
 लोकोपकारहेतोर्यथा तथैव स्मितञ्च तव जयति ॥ ३६ ॥
 भूमिस्सलिलं तेजो वायुर्गगनं च पञ्चभूतानि ।
 मन्दस्मितं च भवतः परार्थतायामिमानि तुल्यानि ॥ ३७ ॥

श्रीरामानुजमन्दहासलहरी

कलहायते सदा तव मन्दस्मितमिन्दुना यतीन्द्रैतत् ।
कलिमथनवद्धदीक्ष त्वयि हन्त कलिर्विवर्धते भगवन् ॥ ३८ ॥
तव मन्दहासलहरीं विजेतुमागत्य चन्द्रमाः प्रसभम् ।
विजितस्तथैव सहसा तव पदयोरेष निपतितो बहुधा ॥ ३९ ॥
वदनाद्यतिराज तव द्विजराजसखादियं समुत्पन्ना ।
स्मितचन्द्रिका समेषां द्विजराजानां प्रमोदमावहति ॥ ४० ॥
श्रीदिव्यसूरिसूक्तिप्रसृमरतद्भक्तिवैभवानुभवात् ।
समुदीर्णविस्मयस्सन् यतीन्द्र मन्दस्मितं वहसि ॥ ४१ ॥
श्रीरङ्गराजदीव्यद्विव्यवपुर्ध्यानसंभृतानन्दः ।
रामानुजार्य भगवन् सदैव मन्दस्मितं वहसि ॥ ४२ ॥
सम्पत्कुमारमुन्दरमन्दस्मितनिर्भरानुभवजनुषा ।
हर्षेण परवशस्सन् यतीन्द्र मन्दस्मितं वहसि ॥ ४३ ॥
मम रामणीयकश्रीविजितश्चन्द्रोऽयमलपश्चरति ।
इति तव मुखं यतीश्वर मन्ये मन्दस्मितं वहति ॥ ४४ ॥
संसारसागरान्तर्मज्जन्ति जगन्ति किमिदं श्रयम् ।
मयि दीक्षितेऽपि रक्षितुमिति किल मन्दस्मितं वहसि ॥ ४५ ॥
त्वन्मन्दहासविजिताञ्जयजय विजयीभवेति नमस्तत्त्वाम् ।
प्रणमन्ति ये प्रहृष्टास्तेषां प्रणमन्ति पादयोस्त्रिदशाः ॥ ४६ ॥
हृदि सत्त्वसागरस्य प्रवर्धमानस्य विमलधवलस्य ।
जयति परीवाह इव श्रीमन् यतिराज मन्दहासस्ते ॥ ४७ ॥
भगवद्गुणनिवहानां हृदयेनोक्कण्ठिनेन पीतानाम् ।
पूरो बहिः प्रवहते मन्दस्मितकैतवेन यतिराज ॥ ४८ ॥
धवलं यशो मनोहरमापीतं कौतुकेन कृष्णस्य ।
उद्धवसीव समृद्धं हृदये मन्दस्मितापदेशेन ॥ ४९ ॥
मधुरमधुरं मनोहरमापीतं भगवतो गुणाम्भोधिम् ।
अन्तरमान्तं वमसि व्याजेन यतीन्द्र मन्दहासस्य ॥ ५० ॥

गुणमयवज्रमणीनां हृदयगतानामतीव ललितानाम् ।
जयति विमलोज्ज्वलानां महःप्रवाह इव मन्दहासस्ते ॥ ५१ ॥
कारुण्यादिगुणानां हृदयजुषामेव कल्पलतिकानाम् ।
कुसुमस्तवका इव ते जयन्ति मन्दस्मितस्य किरणगणाः ॥ ५२ ॥
आशाः प्रसाधयन्तीममृतझरोद्गारिभिश्शुभैः किरणैः ।
उद्भावयति यतीश्वरमिहिरो मन्दस्मितज्योत्स्नाम् ॥ ५३ ॥
अत्युज्ज्वलमतिसुन्दरमतिपावनमत्युदारमतिमधुरम् ।
मन्दस्मितं यतीन्द्रो वहति जगद्वशयितुं किल प्रसभम् ॥ ५४ ॥
स्मितचन्द्रिकया यतीन्द्र ते मुखपद्मं नितरां विराजते ।
महतां सविधेषु कल्पते न विरोधस्तहजोऽपि जीवितुम् ॥ ५५ ॥
तव मन्दहासमवलोकयन्ति ये ननु मन्दहासमसमं वहन्ति ते ।
रमणीयताऽस्य नहि गोचरो गिरामिति विस्मयेन परिफुल्लमानसाः ॥ ५६ ॥
अयि मन्दहास तव यैर्मरीचयो भवतीव्रतापनिहतैर्निषेविताः ।
अमृतार्णवीयलहरीवगाहनादिव तेऽश्नुवन्ति परमां तु निर्वृतिम् ॥ ५७ ॥
मत्पादसेविषु परंपदमश्नुवन्तु स्वेषाञ्च दुर्लभमिमे पुनरस्थिरेण ।
अल्पेन च स्वविभवेन वृथा नदन्ति हन्तेति निन्दति सुरांस्तव मन्दहासः ॥

मत्पादाश्रयिणस्तृणीकृतभवत्सर्वस्वसाराः सुखं

तद्विष्णोः पदमश्नुवन्त्यसुलभं युष्माकमप्यञ्जसा ।

इत्येवं विधिशक्रशङ्करमुखान्देवानहंभाविनः

स्वरैल्पास्थिरवैभैर्यतिपतेर्मन्दस्मितं निन्दति ॥ ५९ ॥

शङ्खानामाधिपत्यात्प्रकटितविभवः पाञ्चजन्यस्स धन्यो

हंसाद्या येऽपरे यः कलशजलनिधिर्ये च कुन्देन्दुमुख्याः ।

ये चान्ये श्वेतिमानं दिशिदिशि विदितं बिभ्रतेऽमी पदार्थाः

सर्वे त्वन्मन्दहासद्युतिमतिशयिनीमाद्रियन्ते समृद्धयै ॥ ६० ॥

गङ्गां प्रावर्तयद्यां त्रिजगदधिपतिश्श्रीपतिः क्रान्तलोक-

स्तामप्येषाऽतिशेते त्रिभुवनजनताः पावयन्तीं पवित्राम् ।

दत्तं तेनेश्वरेण स्वयमुभयविभूतीधरत्वं दधानो

यां दिव्यामेष संपादयति यतिपतिर्मन्दहासच्छलेन ॥ ६१ ॥

प्राचुर्येण प्रसिद्धिं दिशिदिशि वहते या पवित्रत्वयोगाद्

धावत्यस्य प्रभावादविहतगतितावैभवाच्च त्रिलोक्याम् ।

साम्यं मन्दाकिनी साऽप्यनुभवितुमलं नैव यस्याः परासां

का वार्ता निम्नगानां दिनकरतनयातुङ्गभद्रादिकानाम् ॥ ६२ ॥

स्नाहिस्नाहीति यत्र प्रकटितकुतुकास्त्वान्ति लोकास्सुदूरा-

दागत्य स्वात्मपापक्षपणमभिलषन्तस्समन्तादनन्ताः ।

या तेषां पाप्मराशीन् क्षपयति कृपया मन्दरं मेरुमन्यान्

मान्यानाकारधन्यान् कुलधरणिधरानप्यतीतान् प्रभूतान् ॥ ६३ ॥

मृज्याद्योगीन्द्रमन्दस्मितझरलहरी व्याप्नुवन्ती दिगन्ता-

नत्यन्तैः कान्तिपूरैर्हृदयकुहरगध्वान्तजम्बालजालम् ।

या वक्त्रान्निस्सरन्ती विजितसरसिजान्मुख्यतां ख्यापयन्ती

गङ्गां तां लीलयैव क्षिपति चरणतः प्राक्प्रवृत्ताममुख्याम् ॥ ६४ ॥

इन्द्रः पाता सुराणां परिगतहृदयो मन्युसङ्घैरहल्या-

जारश्चोरस्समेषामुपकरणततेर्धर्मसाम्राज्यभाजाम् ।

स्तब्धोऽहङ्कारभूम्ना हरिमवमनुते लोक एनं त्रिलोक्या-

स्नातारं प्राह मोहादिति किल वहसे मन्दहासं यतीन्द्र ॥ ६५ ॥

चन्द्रं निन्दत्यजसं रविमवमनुते नैव सम्मन्योऽग्निं

तारा दूराद्धनोति क्षिपति च न चिरात्स्वैरमैरम्मदार्चिः ।

सौम्यानुस्नान् पवित्रान्दिशिदिशि विशदान् सर्वदैवाभिवर्ष-

न्निस्तन्द्रो मन्दहासः प्रहसति सकलानेष तेजःपदार्थान् ॥ ६६ ॥

श्रीमन् रामानुजार्य श्रितदुरितहरां दिव्यतेजोमयीं ते

गीर्वाणा मन्दहासश्रियमनुभवितुं प्राप्तवन्तो धरित्रीम् ।

सम्यक् संसेव्य भव्यामखिलजनमनोहारिणीं पावनीं तां

स्तब्धा हर्षेण चित्रार्पितवपुष इव स्थावरत्वं भजन्ते ॥ ६७ ॥

इन्द्रश्चन्द्रः कुबेरो यमरविवरुणाश्शम्भुरम्भोजभूरि-

त्येतेचान्ये च सर्वे त्रिभुवनभवनाः प्राप्य संसेवितुं त्वाम् ।

दृष्ट्वा ते मन्दहासद्युतिमतिललितां विस्मृतात्मान एते

तिष्ठन्ते तत्तत्र प्रतिदिशमधुना चित्रमित्याहुरेतत् ॥ ६८ ॥

या लोके विष्णुपादोद्भवनमहिमतः केवलेन प्रतीता

गङ्गां तां या सुदूरात्परिहसति सदा बिभ्रती रङ्गनाथम् ।

कावेरीं तां च दूरात्परिहसति मुनेर्मन्दहासो महीयान्

योऽसौ नानाप्रकारैः प्रकटितविभवं विष्णुमन्तर्बिभर्ति ॥ ६९ ॥

शैलं नस्सिन्धुकन्यारमणविहरणस्योचितं दिव्यतेजो-

रूपं कैलासशैलादपि रुचिरतरं कञ्चिदुत्पादयेयम् ।

इत्युत्कण्ठासमालिङ्गितहृदयतयेवैष रामानुजार्यो

हर्षाद्भिर्षत्यजस्रं निरुपमसुषमासुन्दरं मन्दहासम् ॥ ७० ॥

आश्चर्याणां गुणानां जनिगृहमनघश्चित्रचारित्रभूमिः

भव्यो दिव्यप्रभावः परिहसति महानेष मां चेतसेति ।

मन्यन्ते ब्रह्मरुद्रप्रभृतिसुरगणास्सुन्दरं मन्दहासं

दृष्ट्वा नैसर्गिकं ते निजगुणलघुतां भावयन्तो यतीन्द्र ॥ ७१ ॥

औज्ज्वल्यं निर्मलत्वं निरुपमसुषमासुन्दरत्वं समेषा-

मानन्दस्यावहत्वं बुधजनमहितस्यामृतस्योद्ब्रह्मत्वम् ।

एतं चान्यं च भव्यं गुणगणमतुलं मन्दहासस्य चन्द्रः

पश्यन्योगीन्द्र कार्श्यं मुहुरनुभजते चिन्तया दन्तुरस्सन् ॥ ७२ ॥

सर्वैस्संसेव्यते या विवशितहृदयैर्विस्मयस्यातिभूम्ना

तां दिव्यां मन्दहासश्रियमनुभवितुं नैव शक्नोमि जातु ।

यस्मादास्माकदृष्टिं तिरयति सुतरामेष कुक्षिः प्रहृष्टः

पुष्टो वक्षस्तथोच्चैरिति किल कृशतां याति मध्यो यतीन्द्र ॥ ७३ ॥

आसेदुषि त्वयि निषेवितुमात्मनाथं त्वन्मन्दहासकिरणाः परितः स्फुरन्तः।

तस्याङ्गकेषु नवनीतरुचिं वहन्ति सद्यःप्रफुल्लकुसुमस्तवकश्रियं च ॥ ७४ ॥

पादाब्जयोः प्रणमति त्वयि माधवस्य त्वन्मन्दहासकिरणाः परितो विशीर्णाः ।
सद्यस्समर्पितवलक्षतरप्रकुलपुष्पाञ्जलिश्रियमिह प्रतिपादयन्ति ॥ ७५ ॥

आराधनाय भवतः कमलासहायमासेदुषः स्मितसमुज्ज्वलकान्तिपूरः ।
तस्याङ्गकानि परितः प्रसृतो यतीन्द्र विभ्राजिवज्रकवचश्रियमभ्युपैति ॥ ७६ ॥
त्वन्मन्दहासकिरणैः परितो विशीर्णैस्तेजो वमद्भिरमलं धवलं च कामम् ।
व्याप्तादिशोदशविभान्ति सितोज्ज्वलाभिराच्छादित इव दुकूलपरम्पराभिः ।
श्रुतौ वतंसन्ति कवेषु शेखरन्त्युरस्थले पुष्पसरन्ति शार्ङ्गिणः ।
कटौ दुकूलन्ति पदे नखप्रभाशरन्ति मन्दस्मितरश्मयस्तव ॥ ७८ ॥

तव मन्दस्मितज्योत्स्नापूरेण परितो वृतः ।

कृष्णोऽपि कामपालत्वमुपेयाद्यतिशेखर ॥ ७९ ॥

त्वन्मन्दहासकिरणैश्छुरितो यतिराज निर्मलैर्धवलैः ।

क्षीरैरभिषिक्त इव प्रतिभाति मुहुश्श्रियो दयितः ॥ ८० ॥

जिह्वाग्र एव सततं नृत्यन्त्यास्सर्वथैव शुक्लायाः ।

मन्दस्मितं यतीन्दोर्विलसति शुक्लप्रभेव भारत्याः ॥ ८१ ॥

अद्यापि तस्मितमुदारमुदस्तसर्वदोषप्रपञ्चमपहस्तितचन्द्रशोभम् ।

अभ्यागतेष्वमृतपूरमिवाभिवर्षच्चित्ते मम स्फुरति संयमिनां वरस्य ॥ ८२ ॥

अद्यापि तस्मितमनर्गलरश्मिजालमाविष्कृतप्रथितचन्द्रमयूखलीलम् ।

अन्तः प्रविष्टभगवच्चरणारविन्दनिष्यन्दिगाङ्गजलपूरमिव स्मरामि ॥ ८३ ॥

अद्यापि तद्यतिपतेर्वदनारविन्दमुद्योतयन्नखिलमञ्चति मानसं मे ।

अन्तः प्रविष्टभगवन्मुखचन्द्रकान्तिपूरो बहिः परिवहन्निव मन्दहासः ॥

तव मन्दहासविषयः प्रबन्ध एषोऽपि मन्दहासशरीम् ।

संपादयेद्बुधानां सहसेति यतीन्द्र विश्वसिमि ॥ ८५ ॥ अथ वा—

तव मन्दहासलहरीमधिकृत्य मया कृतः प्रबन्धोऽयम् ।

मम बुद्धिविभवमखिलं प्रथयन्नयेदमन्दहासशरीम् ॥ ८६ ॥

श्रीवादिभीतिकरवंशमणीयमानगोविन्दसूरिचरणाम्बुजराजहंसः ।

कौण्डिन्यवेङ्कटगुरोस्तनयो नृसिंहः श्रीमन्दहासलहरीमववर्णदेवम् ॥ ८७ ॥

श्रीरामचन्द्रतुष्ट्यै रामानुजमन्दहासलहरीयम् ।
 कौण्डिन्यवंशजनुषा व्यरचि विदा वीरवल्लिनरहरिणा ॥ ८८ ॥
 युगदहनगगनशरयुजि कलयब्दे श्रीमुखाह्वये चलति ।
 कन्याकृष्णचतुर्थ्या बुधस्य वारे समापदियम् ॥ ८९ ॥
 एतेन मन्दहासस्तवेन रामानुजः कृपासिन्धुः ।
 वरवरमुनिश्च भगवान् मयि प्रकामं प्रसीदतु प्रमनाः ॥ ९० ॥

इति श्रीरामानुजमन्दहासलहरी

श्रीमते रामानुजाय नमः.

अद्यापिपद्यलहरी

—००००—

अद्यापि तन्नवसरोरुहपत्रनेत्रं मन्दस्मितेन मधुरं महनीयशोभम् ।
 वक्तुं समुद्यतमिव स्फुरिताधरं ते संमोहनं मम सदा वदनं स्मरामि ॥ १ ॥
 अद्यापि तद्विमलितोज्ज्वलचन्द्रशोभमुत्फुल्लसुन्दरनवाम्बुरुहश्रियं च ।
 दूरे विधूय सकलानपि संभ्रमेण संमोहयद्यतिपतेर्वदनं स्मरामि ॥ २ ॥
 अद्यापि तिष्ठति दृशोरिदमायताक्षमुन्मीलितस्मितमुदञ्चितचन्द्रशोभम् ।
 उत्तुङ्गसुन्दरमनोहरदिव्यनासमग्रं मुनेर्मुखमनङ्कुशकर्णपाशम् ॥ ३ ॥
 अद्यापि तद्यतिपतेर्नयनं स्मरामि चेतोहरं मम विनिर्मलमायतं च ।
 गम्भीरपुष्करसमुत्थसुमृष्टनालसूर्याशुभिन्नकमलोदरसोदरश्रि ॥ ४ ॥
 अद्यापि तद्विमलपङ्कजपत्रजैत्रं कर्णान्तसन्ततविहारविजृम्भमाणम् ।
 प्रस्पर्धमानशफरद्वयतुल्यशोभं चेतोहरं मम सदा नयनं स्मरामि ॥ ५ ॥
 अद्यापि मे हृदयमुज्ज्वलयत्युदीर्णा रामानुजस्य रमणीयललाटलक्ष्मीः ।
 या कान्तिपूरलहरीनिहतान्धकारा नैवाष्टमोन्दुतुलनां सहते कदाचित् ॥
 अद्यापि तद्विमलमुज्ज्वलमूर्ध्वपुण्ड्रं प्रेक्षे सुपार्श्वसुमनोहरसान्तरालम् ।
 लक्ष्मीविहारनिहिताङ्घ्रिसरोजलाक्षापङ्काङ्गसुन्दरनिशारुणचूर्णरेखम् ॥ ७ ॥

अद्यापि तां सपदि फुलतिलप्रसूनशोभासमग्रहरणस्फुरमाणहर्षाम् ।
 कल्पद्रुमस्य लतिकामिव लालनीयां नासां न मुञ्चति मनो मम संयमीन्दोः॥
 अद्यापि मे मनसि नृत्यति संयमीन्दोर्नासा हसन्त्यनुपमं च तिलप्रसूनम् ।
 उत्तुङ्ग एष विषयो न गिरां पथीति स्मेरा यथाऽऽहुरखिलाश्च तथोन्नता या ॥
 अद्यापि तस्मितमुदारमुदस्तसर्वदोषप्रपञ्चमपहस्तितचन्द्रशोभम् ।
 अभ्यागतेष्वमृतपूरमिवाभिवर्षच्चित्ते मम स्फुरति संयमिनां वरस्य ॥ १० ॥
 अद्यापि तस्मितमनर्गलरश्मिजलमाविष्कृतप्रथितचन्द्रमयूखलीलम् ।
 अन्तःप्रविष्टभगवच्चरणारविन्दनिप्यन्दिगाङ्गजलपूरमिव स्मरामि ॥ ११ ॥
 अद्यापि तद्यतिपतेर्वदनारविन्दमुद्द्योतयन्नखिलमञ्चति मानसं मे ।
 अन्तःप्रविष्टभगवन्मुखचन्द्रकान्तिपूरो बहिः परिवहन्निव मन्दहासः ॥ १२ ॥
 अद्यापि मे मनसि दीव्यति कर्णपाशो भूषां विनैव विलसन्त्यतिशेखरस्य ।
 उत्कीर्णसुन्दरसुवर्णमहीध्रतुल्यदिव्यांसलम्बनविलासविजृम्भमाणः ॥ १३ ॥
 अद्यापि मे मनसि माद्यति संयमीन्दोर्दीव्यत्कपोलतलदिव्यमयूखमाला ।
 मोहान्धकारमखिलं प्रतिसंहरन्ती या नित्यमावहति हर्षमहाप्रवाहम् ॥ १४ ॥
 अद्यापि मे हृदयमावृणुते समन्ताद्द्वयेयं यतिप्रवरदिव्यकपोलयुगम् ।
 या मुख्यताऽस्ति मयि तामिह निर्वहेयं कान्त्यादिभिर्गुणगणैरिति भासमानम् ॥
 अद्यापि मे मनसि वर्षति कान्तिपूरं तन्निर्मलस्फटिकदर्पणदर्पजैत्रम् ।
 कर्णप्रकाण्डकलितोज्ज्वलकुण्डलश्रीसंमिश्रणद्विगुणितोलंबणदिव्यशोभम् ॥
 अद्यापि मे हरति मानसमाभिरूप्यात्तद्भ्रूयुगं तव मनोहरचारुलीलम् ।
 ज्याकर्षणातिशयकुण्डलितस्य विभ्रच्छाङ्गाह्वयस्य धनुषां प्रवरस्य लक्ष्मीम् ॥
 अद्यापि तद्यतिपतेश्चिबुकं विकासि चित्ते मम स्फुरति निर्मथितान्धकारम् ।
 अन्योन्यसक्तपरिपक्वित्रमदिव्यशोभद्राक्षाफलद्वितयरम्यविलासहासि ॥ १८ ॥
 अद्यापि तां यतिपतेर्वदनारविन्दशोभामनन्यसुलभामभिवर्धमानाम् ।
 ज्योत्स्नार्णवीयमहनीयमहाप्रवाहसंभावनीयविभवां मनसा स्मरामि ॥ १९ ॥
 अद्यापि मे हरति मानसमुत्तमस्यच्छत्रानुकारि समवृत्तविशालरम्यम् ।
 प्रद्योतमानकमनीयशिखानिवेशं साम्राज्यसूचकमनुत्तममुत्तमाङ्गम् ॥ २० ॥

अद्यापि मां मदयते तव मेखलेयं काषायमम्बरमुपर्यवभासमाना ।
 सन्ध्यासमुत्थितपयोधरसङ्गतां या विद्युलतां विजयते स्थिरशोभमानाम् ॥
 अद्यापि मे हृदयमेतदलङ्करोति रामानुजार्यं तव दिव्यवलित्रयी सा ।
 सर्वाङ्गसङ्गतनिरन्तरवर्धमानलावण्यसागरतरङ्गपरम्परेव ॥ ३५ ॥
 अद्यापि मे मनसि तिष्ठति संयमीन्दोः काषायमम्बरमनुत्तमरक्तवर्णम् ।
 यो मानसाद्विगलितो विषयेषु रागस्नेनानुसेवितमिवासहता वियोगम् ॥ ३६ ॥
 अद्यापि नन्दयति मामिदमूरुयुग्मं चित्ते परिस्फुरदनुत्तमरम्यशोभम् ।
 यस्योपमानविषये न खलु क्षमेत हस्तीन्द्रहस्तकदलीकरभादि सर्वम् ॥ ३७ ॥
 अद्यापि मे हृदयमुन्मदयत्युदीर्णं जानुद्वयं यतिपतेर्जगति प्रतीतम् ।
 ऊर्ध्वभ्रमीयुगमिवातितरां यदिन्वे दिव्याङ्गदीव्यदतुल्युतिनिर्झरस्य ॥ ३८ ॥
 अद्यापि मे नयनयोरियमाविरस्ति जङ्घाऽतिलङ्घितमनोदचनप्रचारा ।
 या चिन्तितता हरति संसृतिघोरसिन्धुजङ्घालतामखिलतोऽपि शरीरभाजाम् ॥
 अद्यापि मे मनसि तिष्ठति सुष्ठु पृष्ठं मध्ये निमग्नमृजु विस्तृतमुन्नतं च ।
 शेषस्य हर्षविकसत्फणसुन्दरस्य पृष्ठश्रियं हरति यद्गुचिरामशेषाम् ॥ ४० ॥
 अद्यापि तन्मुखविभाविजितैस्सरोजैस्संलीनतामिव गतैः प्रतिभासमानम् ।
 सद्यःप्रवालमृदुलारुणमुन्नयामि पादारविन्दयुगलं यतिशेखरस्य ॥ ४१ ॥
 अद्यापि तद्यतिपतेश्वरणारविन्दमुद्गावयामि महितं महदुत्तमाङ्गैः ।
 वज्रध्वजाङ्कुशसुधाकलशातपत्रमत्सीसुरद्रुमसरोरुहशङ्खचिह्नम् ॥ ४२ ॥
 इत्थं यतीश्वरमनोहरदिव्यरूपशोभामभाषत यथानुभवं बुधेन्द्राः ।
 गोविन्दसूरिचरणाम्बुजराजहंसः कौण्डिन्यवेङ्कटगुरोस्तनयो नृसिंहः ॥ ४३ ॥

पादादिकेशपर्यन्तदिव्याङ्गश्रियमद्भुताम् ।

वर्णयन्त्याऽनया स्तुत्या प्रसीदतु यतीश्वरः ॥ ४४ ॥

यतिवरदिव्यवपुश्श्रीवर्णनमधुरामधीयते य इमाम् ।

अद्यापिपद्मलहरीमत्र परत्रापि ते समृद्धयन्ति ॥ ४५ ॥

अद्यापिपद्मलहरी समाप्ता

श्रीमते रामानुजाय नमः.

यतिराजनक्षत्रमाला

स जयति यतिकुलतिलकः प्रहर्षगो यत्कटाक्षपातेन ।
सदनानि सज्जनानां गजाश्वयुक्तानि मोदन्ते ॥ १ ॥
ते खलु धन्या भुवि ये जगदाभरणीभवन्तमभिरामम् ।
पश्यन्ति यतिवरेण्यं सज्जनसुचरित्रपरिपाकम् ॥ २ ॥
कमलभवकार्तिकेयप्रमुखाः के नाम गुणगणानस्य ।
स्तोतुं सहस्रवदनशेषोऽपि यदा न शक्नोति ॥ ३ ॥
तिलकस्तपोधनानामेष मुनिर्विजयते गिरां दूरः ।
यत्पदकमलयुगं तत्परमपदस्याधिरोहिणी भवति ॥ ४ ॥
तिरयति सनकमुखानपि गुणैरुदारैर्मुनाविहापगुणान्* ।
शशमृगशिरसि विषाणं ते खलु पश्यन्ति ये दिदृक्षन्ते ॥ ५ ॥
तेषामुपरि कटाक्षाः पत्युर्यमिनां पतन्ति करुणार्द्राः ।
यैर्जन्मनां सहस्रैः कोटिभिरमलं तपस्तप्तम् ॥ ६ ॥
तव पदसरसीरुहयोस्सकृदवशेनापि यो नमस्कुरुते ।
स पुनर्वसुधावलये नोपैति जनिव्यथां कदाचिदपि ॥ ७ ॥
पितरं मातरमपरानन्यत्सकलं च तृणवदवधूय ।
पुंसि पुराणे भक्तिं पुष्यति यस्त्वां सिषेविषते ॥ ८ ॥
तेनाङ्गनाघनस्तनकलशाश्लेषाभिलाषविमुखेन ।
सहस्रैव भूयते, यः प्रणिनंसति योगिराज त्वाम् ॥ ९ ॥
त्वामितरदुर्जयोद्भटकलिकलुषस्तोमघातिनं भजताम् ।
स्वयमुपनमन्ति विद्या क्षमा यशश्चोज्ज्वलं तेजः ॥ १० ॥
जगति जघन्योऽपि जनस्तव यदि संस्पृश्यते दृगन्तेन ।
मुञ्चति सह वासनया स पूर्वफल्गुन्यगाचारम् ॥ ११ ॥
रञ्जयतस्तव सुगुणैरखिलांश्च गुरून्यतीन्द्र पदसेवा ।
विविनक्ति संसृतेर्बत दुःखोत्तरफल्गुनीरसताम् ॥ १२ ॥

* इह-मुनावपगुणान् ये दिदृक्षन्ते ते खलु शशमृगशिरसि विषाणं पश्यन्ति-इत्यन्वयः ॥

तामपि विमुक्तिमेते हस्तगतां हन्त नाभिमन्यन्ते ।
 सकृदपि येऽनुभवन्ति त्वदङ्गसुषमाञ्जरीलहरीम् ॥ १३ ॥
 रीणा भवन्ति दोषाः कामक्रोधादयोऽखिलास्तस्य ।
 यस्तव पदकमलयुगं नमति विचित्रानुभावस्य ॥ १४ ॥
 स्यन्दन्तां मयि करुणालहरीपरिवाहमेदुरा मधुराः ।
 भवदवलोकाः कमलद्युतिसर्वस्वातिपातिनो भगवन् ॥ १५ ॥
 बन्धस्य तव सुरैरपि यतिराज यशःफलानि मधुराणि ।
 अभिनन्दयन्ति सुधियस्सत्कविशाखावलम्बीनि ॥ १६ ॥
 निन्दति चन्द्रमतन्द्रा त्वामनुराधेति यं सखी भणति ।
 वहति मुनिस्तं हृदये परमं पुरुषं मृषागोपम् ॥ १७ ॥
 पश्य नयनद्वयं ते श्रुत्यन्तयुगीविहारविश्रान्तम् ।
 ज्येष्ठां प्रथामुपाच्छेति श्रुत्यन्तप्रवणता हि मान्यतमा ॥ १८ ॥
 मान्यस्य तव महद्भिः कलिकलुषोन्मूलनेन मुखचन्द्रः ।
 चोरयति निर्विशङ्कं द्विजराजस्य श्रियं निखिलाम् ॥ १९ ॥
 लाञ्छितमना मुनीन्द्रस्तेन मृषावामनेन मधुरेण ।
 कामप्युद्धता श्रियमजिनाषाढानुसेवनोपनताम् ॥ २० ॥
 तामरसस्य तथेन्दोर्विरुद्धयोरुत्तरोत्तरा सुषमा ।
 अविरोधेन मुखं तव नन्वेषा ढौकने यतीशान ॥ २१ ॥
 ननु तव यशसा स्वर्गे श्रवणमुखेनोपगीयमानेन ।
 धवलधवले महेन्द्रः किमिदमिति व्याकुलः प्रसभम् ॥ २२ ॥
 भगवन्निषेधनिष्ठानिष्टुरहृदयान्विधून्वतो भवतः ।
 मुखचन्द्रश्चन्द्रमसं विष्णुपदस्थं विधूनयति ॥ २३ ॥
 तिष्ठति वैद्ये यमिनां पत्यौ भवरोगचिन्तनेनालम् ।
 इममन्तरेण तस्य हि शतभिषगनुसेवयापि न निरासः ॥ २४ ॥
 स भवति सहस्रैव हसन् भाद्रपदारोहणेन महनीयः ।
 भगवंस्तव पदकमलं यस्य शिरोऽलङ्करोति सकृदेव ॥ २५ ॥

कृत्स्नं विधूय दुरितं भजन्ति भाद्रोत्तराः परामृद्धिम् ।
 कियदपि यशस्सुधायाः कर्णपुटैर्ये पिवन्ति तव भगवन् ॥ २६ ॥
 वञ्चनपरान्तृशंसान्विषयरसैरेव तीव्रमभिभूतान् ।
 भगवन् परिपालय नः केवलकरुणारसोल्लास ॥ २७ ॥
 नक्षत्रमालिकेयं समर्पिता यतिपतेः पदाम्बुजयोः ।
 कीर्तिं प्रचारयन्ती जयतादाचन्द्रतारकं जगति ॥ २८ ॥
 येऽधीयते मनोज्ञां यतिपतिनक्षत्रमालिकामेताम् ।
 त इहानुभूय सुसुखान्यन्ते च परं भजन्ति पदम् ॥ २९ ॥
 श्रीवादिभीतिकरवंशमणीयमानगोविन्दसूरिचरणाम्बुजभृङ्गराजः ।
 कौण्डिन्यवेङ्कटगुरोस्तनयो नृसिंहस्तोषाय वस्तुतिमिमाकरोद्भुवेन्द्राः ॥
 इति यतिराजनक्षत्रमाला ॥

श्रीः

श्रीरामानुजस्तोत्रम्

श्रीमान् रामानुजमुनिवरः केवलेनातिभूम्ना
 कारुण्येन प्रसदनपरः काङ्क्षितानां प्रदाता ।
 सार्वज्ञेन प्रसृमरयशाः सद्गुणानां मणीना-
 मम्भोराशिर्गुरुकुलसमाराधितो नस्स पायात् ॥ १ ॥
 पायाद्रामानुजमुनिवरः पावनः पावनानां
 शक्तिज्ञानप्रमुखसुगुणस्तोभसीमाभिरामः ।
 सौन्दर्येण त्रिभुवनमतीतेन सर्वाश्च लोकान्
 कर्षकर्म कषितदुरितः कामनाकल्पवृक्षः ॥ २ ॥
 वृक्षच्छायां वितरति सदा सर्वसन्तापहर्त्री
 पुष्पैर्दिव्यैरमृतमधुरैर्भ्राजमानः फलैश्च ।

सौरभ्येण प्रतिदिशमपि व्याप्नुवानो मनोज्ञः

श्रीमान् रामानुजमुनिरसावेवमीड्यो विभाति ॥ ३ ॥

भाति श्रीमान्यतिकुलपतिस्सैष रामानुजार्यो

यस्याशेषत्रिभुवनसमुज्जीवनायावतारः ।

मूको यस्मादलभत परां मुक्तिमन्यैर्दुरापां

यस्य श्रीमच्चरणवरणाद्ब्रह्मरक्षोऽपि मोक्षम् ॥ ४ ॥

क्षन्तुं मन्तून्प्रभवति परः कोनु कालुष्यभाजां

श्रीमद्रामानुजमुनिवराद्भव्यकारुण्यपूर्णत् ।

तस्मादेनं वरय हृदय क्रूरसंसारसिन्धौ

निर्मग्नानां भवति शरणं नान्यदत्राखिलानाम् ॥ ५ ॥

नानाशास्त्रश्रमविमलया प्रज्ञया सावधानाः

संसेवन्ते सततमपि संसारमोक्षाभिलाषाः ।

त्यक्त्वा रामानुजमुनिवरं मानवा माधवं ये

तेषां मुक्तिर्भवति यदिवा नेति सन्देह एव ॥ ६ ॥

वन्दारूपां वरदमखिलोज्जीवनायावतीर्ण

कारुण्येन प्रसृमयशश्चेतिताशावकाशम् ।

कल्याणानां कमपि निलयं केऽपि रामानुजार्य

काङ्क्षन्ते चेत्करवदरतामेति मुक्तिर्महार्हा ॥ ७ ॥

अर्हणामप्यखिलजगदुज्जीवकानां गुरूणां

यत्संबन्धो जयति नितरां नित्यमभ्यर्थनीयः ।

तस्माद्रामानुजमुनिवराद्भव्यषाड्गुण्यपूर्ण-

दन्यः को वा भवति मम संरक्षणाय प्रगल्भः ॥ ८ ॥

भद्रं भद्रं भवतु भगवन् भूयसे मङ्गलाये-

त्याशासानाश्चरणयुगलीं यस्य देवाश्चयन्ते ।

सोऽयं रामानुजमुनिरकूपारसारायितश्री-

नाथप्रेमाविलविमलधीरस्तु नस्तुप्रसन्नः ॥ ९ ॥

सन्नश्छन्नो भवति भजतां घोरसंसारसिन्धु-

र्यस्य ज्ञानाद्यखिलसुगुणस्तोमराशेः पदाब्जम् ।

कारुण्येन प्रबलवृजिनस्तोमभाजां च भव्यः

सोऽयं रामानुजमुनिवरो हन्त दिव्यप्रभावः ॥ १० ॥

भावो भूयान् भवति भजतां दृष्टमात्रे नराणा-

मंहस्संहत्यभिहतिजुषां चापि रामानुजार्ये ।

सद्यस्तेषां सकलदुरतस्तोमनिर्मुक्तिरारा-

दभ्यागच्छत्यथ खलु फलप्राप्तिरेषां करस्था ॥ ११ ॥

स्थानं यत्तत्परमममलप्राप्यमाहुर्महान्त-

स्तेषामेतत्करगतमथोपेक्ष्यतामेव याति ।

येषां रामानुजमुनिवरश्चक्षुषोर्गोचरत्वं

प्राप्तो भव्यैर्गुणमणिगणैर्भ्राजमानो महात्मा ॥ १२ ॥

मानातीतप्रथितविभवे माननीये महाहै-

र्माधुर्येण प्रतिहतसुधावैभवैस्सूक्तिसारैः ।

पद्माभर्तुः प्रकटितमहोदारसाम्राज्यसीम्नि

श्रीमद्रामानुजमुनिवरे मोदतां मानसं मे ॥ १३ ॥

मेदश्छेदः फलति सुतरामिष्टसिद्धिर्भवेद्वा

नो वा तेषां तपसि नियमैर्दुष्करे ये प्रवृत्ताः ।

अत्रामुत्राप्यखिलफलसंसिद्धिरेषां करस्था

येषां रामानुजमुनिवरश्रीपदाम्भोजसेवा ॥ १४ ॥

सेवाहेवाकिषु विधिशिवेन्द्रादिवृन्दारकेषु

श्रीमद्रामानुजमुनिवरश्रीपदाम्भोजयुग्मे ।

दूरादूरादिति किल समुत्सारणैरन्तरङ्गा

निर्धून्वन्ति प्रकटितघनप्रेमसीमाभिरामाः ॥ १५ ॥

रामा रम्यास्सुरपतिमहोद्यानसीमासु हेमा-

म्भोजोदारप्रगुणसरसीराजमानासु रन्तुम् ।

को वा रामानुजमुनिपदाम्भोजसेवारसज्ञः

काङ्क्षेद्दिव्यं परमपि पदं नैव रोचेत यस्मै ॥ १६ ॥

यस्मै रामानुजमुनिवरश्रीपदाम्भोजसेवा-

हेवाकेन क्षपितदुरितस्तोमनित्योज्ज्वलाय ।

देवास्सर्वे विधिशिवमुखास्त्वञ्जलिं कल्पयन्ते

तस्योदारः कथमिव गिरामध्वनि स्यात्प्रभावः ॥ १७ ॥

भावस्थैर्यं भवतु भगवन् ! पादपाथोजयोस्ते

श्रीमन् रामानुजमुनिवरेत्याद्रियन्ते महान्तः ।

यस्य श्रीमच्चरणकमलद्वन्द्वसेवासमृद्धिं

नित्योत्कण्ठानिभृतहृदयाः श्रेयसे नस्स भूयात् ॥ १८ ॥

भूयाद्भूयः पदकमलयोस्तस्य रामानुजस्य

प्रेमस्नेहक्रमविसृमरोदारभक्तिप्रकर्षः ।

भूत्वा भव्यो वरवरमुनिर्भूयसा भासमानो

रक्षत्यस्मान् रुचिरकरुणासारपूरोदधिर्यः ॥ १९ ॥

यस्मिन् भक्तिप्रवणमनसामेव रामानुजार्यः

कारुण्यस्य प्रजननगृहं कामपूरः प्रसीदेत् ।

प्राहुस्तत्त्वप्रविमलधियो यं तमेवावतीर्णं

वन्द्यस्सोऽयं वरवरमुनिर्वर्धतामूर्जितश्रीः ॥ २० ॥

गोविन्दसूरिचरणाम्बुजराजहंसः कौण्डिन्यवेङ्कटगुरोस्तनयो नृसिंहः ।

श्रीवोरवल्लभमिजनस्सुजनैकबन्धुः प्राह स्म विंशतिमिमां यतिशेखरस्या॥२१॥

इति श्रीरामानुजविंशतिर्नाम श्रीरामानुजस्तोत्रम् ॥

राधामाधव जानुलम्बिसुभुजं जम्मारिमुख्यैस्तुतं

प्रामुख्यं गतमाश्रवेष्वथ मुनिव्रातैर्मुहुस्सेवितम् ।

नौमि त्वां वरपूरणेषु नमतां धौरन्धरीमास्थितं

शक्त्या विश्रुत दुष्कृतं जहि महायज्ञ स्वभूतोऽसि ते ॥ [रथबन्धः]

श्रीः

● श्रीरामानुजमन्दहासलहरी

अद्यापिपद्यलहरी

श्रीरामानुजस्तोत्रं च

इदं

श्रीकैरविणीनित्यवासरसिकेन

अ. वी. नृसिंहाचार्येण

विरचितं

दिवान् बहदूर्, यम् . ओ. पार्थसारथि अय्यङ्गार् स्वामिनां
धर्मद्रव्यसाहायकेन

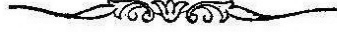
ज्ञानपण्डित मुद्राशालायां

मुद्रितं

विजयतेतमाम् .

श्रीः

श्रीवकुलभूषणमालिकाशतकम्

श्रीनाथमानसमधुव्रतमाननीयसूक्तेः कवेर्हि मधुरस्य विभावनीयः ।

कोऽप्यद्भुतस्सुरभयत्वनवद्यगन्धश्चेतश्चिरं शठरिपोर्वकुलस्रजो नः ॥ १ ॥

आघ्राय यं न खलु जिघ्रति जन्मगन्धं प्राणी कदाचिदपि पापशतानुवृत्तः ।

गन्धस्स एष सुरभिर्जयताच्छठारेः कण्ठावलम्बिनवकेसरदिव्यदाम्नः ॥ २ ॥

दुर्वारोषविषयाहिविषोपलीढं सञ्जीवयत्यपि जनं निजयोगतो यः ।

आप्याययत्विह स एष परीमलोऽस्मानुन्निद्रकेसरसरप्रसृतश्शठारेः ॥ ३ ॥

आक्रान्तदिग्बलयमस्तमितान्यगन्धं व्याकीर्णषट्पदरुतं व्यपवृत्तदोषम् ।

प्रत्युद्भजत्वविजहत्प्रेणयं शठारेः प्रत्यग्रकेसरसरप्रभवस्सुगन्धः ॥ ४ ॥

लक्ष्मीमुखाम्बुरुहनिश्वसिताधिवासप्राप्तोदयस्य तिलकस्य मृगीमदस्य ।

रङ्गेशितुर्बहुमतस्स परीमलोऽस्मानभ्येतु केसरसरस्य शठाभियातेः ॥ ५ ॥

सौरभ्यमुत्किरदिव द्रविडागमोक्तेस्सर्वेश्वरस्य गुणगन्ध इवोपसर्पन् ।

दुर्वासनां तिरयतादिह देहभाजामामोद एष शठजिद्वकुलस्रगुत्थः ॥ ६ ॥

अव्याजमात्मनिवहानधिवासयद्भिरज्ञातपूर्वघनगन्धरसप्रवाहैः ।

आप्लाव्यतां शठजिदाभरणायमानप्रत्यग्रकेसरसरप्रसरन्मरन्दैः ॥ ७ ॥

प्रव्याहरद्भिरिव भृङ्गरुतैस्त्रिवेदीं स्वैरागतैः प्रतिपदं कृतिनः पुनानैः ।

विप्रोक्तमैः परिमलैरिव नाथवन्तस्सन्दृब्धदामवकुलोद्भलितैश्शठारेः ॥ ८ ॥

आप्लाव्य दिव्यसलिलेष्विवह ताम्रपर्ण्या आसेव्य भक्तहरिचन्दनमादिनाथम् ।

निर्गच्छतेव पवनेन निबद्धसख्यं सौरभ्यमेतु शठजिद्वकुलस्रजो नः ॥ ९ ॥

हस्त्यद्रिनाथकरुणामृतनित्यसेकैरालीढशैत्यरसमस्तमितोरुतापम् ।

सौरभ्यमानयतु नः परमं प्रहर्षं माल्यानुविद्धवकुलप्रसृतं शठारेः ॥ १० ॥

लक्ष्मीस्स्वयं समुपजिघ्रति यत्सरागं संवेलितभ्रु सविलासमिवाहिनेर्ष्यम् ।

तत्सौरभं दिशतु नः प्रमदं शठारेर्दामानुबद्धविकसद्वकुलादुदीर्णम् ॥ ११ ॥

श्रीरङ्गराजकरुणामृतनिम्नगान्तःपङ्केरुहायितदृगञ्चलपीतमुक्तौ ।

पारम्परी परिमलस्य पुनःपुनर्मां पर्येतु केसरसरप्रसृता शठारेः ॥ १२ ॥

आक्रम्य शश्वदभितो हरितस्समायानामोद एष शठजित्सरकेसराणाम् ।

कर्मानुवृत्तजननीजनगर्भवासक्लेशं निगृह्य विनिहन्तु ममाविषह्यम् ॥ १३ ॥

व्याघूर्णिताश्रितमनोरथवीचिमालो व्याकीर्णकृष्णपदकान्तिनवप्रवालः ।

मत्तद्विरेफरुतकैतवमन्द्रनादो जीयाच्छठारिसरकेसरसौरभाब्धिः ॥ १४ ॥

व्यावेष्टमानहरिचन्दनसान्द्रलीढमात्मान्तरस्य ललितं मलयस्य विभ्रत् ।

स्यात्सौरभं शठजिदाभरणायमानप्रत्यग्रकेसरविनिर्गलितं मुदे नः ॥ १५ ॥

व्याविद्धकेसरकलापविनूतनगन्धस्तीक्ष्णः परासहतयेव हरेः शठारेः ।

अत्युत्कटानविनयेन मदेन दोषान् स्तम्बेरमानिव समाकुलयत्वभीक्षणम् ॥ १६ ॥

निष्यन्दमानमकरन्दमदप्रपूरैरालक्षितो वकुलमालिकया निबद्धः ।

श्रुत्यन्तयोजितपराङ्कुशदर्शनीयो गन्धद्विपो विजयतां कलितोन्नतश्रीः ॥ १७ ॥

व्याकीर्णषट्पदरुतैर्मधुरैश्श्रुतीनां व्यासङ्गिभिस्समुदितोज्ज्वलमाधवश्रीः ।

गन्धस्स एष वकुलानुसृतश्शठारेश्चेतांसि नः प्रतिपदं मदयत्वमन्दम् ॥ १८ ॥

प्रत्युद्गतश्च कमलाकरपद्मगन्धैस्सम्भावितः परिमलैर्वनमालिकायाः ।

व्यामोहकस्सपदि वेङ्कटशैलभर्तुर्गन्धोऽभ्युपैतु शठजित्सरकेसराणाम् ॥ १९ ॥

पद्मालयाकुचतटीपरिरम्भणेऽपि स्पर्शानभिज्ञमिव यत्कुरुते मुकुन्दम् ।

तत्सौरभं दिशतु नश्श्रयमत्युदारामम्लानकेसरसरोद्गलितं शठारेः ॥ २० ॥

आघ्राय यत्स भगवानपि विस्मृतात्मा रागं निजं श्लथयतीव शनैः प्रियायाम् ।
भूषाप्रफुल्लवकुलोद्भूतं शठारेस्तत्सौरभं सपदि पुष्प्यतु संपदं नः ॥ २१ ॥

वैराग्यमभ्यसितुमादिशतीव योगं सत्त्वोत्तरं यदिह सत्त्वमयस्य पुंसः ।
तत्सौरभं वकुलमाख्यभवं शठारेरोद्धुं व्यवस्यतु गतिं भविनामधस्तात् ॥ २२ ॥

आनन्दनानि भुवनेऽखिलवैष्णवानामाप्यायनान्यनितरप्रवणेन्द्रियाणाम् ।
प्राय्यासुराभरणकेसरसौरभाणां लीलागतान्यनुकलं शठविद्विषो नः ॥ २३ ॥

नित्यं परं मधुकरा इव नारदाद्या आलापनैश्श्रुतिसुखैरुपवीणयन्ति ।
यत्तत्पराङ्कुशविभूषणकेसराणां सौरभ्यमानयतु नः परमं प्रमोदम् ॥ २४ ॥

नित्याश्रयाच्छठरिपोस्सरकेसराणामुद्गायतां मधुलिहां द्रविडागमोक्तीः ।
त्रिस्थानसञ्चरणसंभृतकौशलेन स्थीयेत नश्श्रुतिपथे ध्वनिना सुखेन ॥ २५ ॥

पुष्पाञ्जलिं समवकीर्य गते शठारिप्रत्यग्रकेसरसरच्छलसूत्रधारे ।
कर्णौ निषिञ्चतु ममाद्य सुखामृतौघैर्गीतध्वनिर्मधुकरमिषलासिकायाः ॥ २६ ॥

कृष्णे रसप्रणयिनि द्रविडागमोक्तेर्भूषासु केसरसुगन्धभृतश्शठारेः ।
भृङ्गात्मना मधुरिमाधरितामृतस्य साम्रश्च झङ्कृतिनिनादितमस्तु भूत्यै ॥ २७ ॥

श्रीमत्पराङ्कुशविभूषणकेसरस्रग्ग्यालोलभृङ्गकुलझङ्कृतिधीरनादः ।
पापौघवध्यपटहत्वमियात्कुदृष्टेर्निर्भेदनः प्रकृतिकर्कशहृत्पुटस्य ॥ २८ ॥

आमोदलोलुपमधुव्रतझङ्कृतानि व्याकोचकेसरसरस्य शठामियातेः ।
कैङ्कर्यसम्पदुपयानविधानभूषासंशिञ्जितप्रियसखानि हृदे स्वदन्ताम् ॥ २९ ॥

दूरीकृतारतिकथान्यनिशानुभूतान्यप्यात्मनां श्रुतिसुधारससेचनानि ।
स्युः कर्णयोर्मम पराङ्कुशकेसरस्रग्ग्यासङ्गिभृङ्गविरुतानि निरन्तराणि ॥ ३० ॥

शेषे च तिन्त्रिणितयाऽनुगते मुकुन्दे जाते शठद्विषि पुनर्वनमालिकायाः ।
रूपे च केसरसरे निगमैर्निलीनैर्भृङ्गैः कृतस्तुतिरवस्त्वदतां हृदे नः ॥ ३१ ॥

गर्भेऽम्बुजाक्षनिरुपाधिकृपाभिषेकालब्धोदयस्य कृतिनश्शठमेदनस्य ।

अम्लानकेसरसरानुसृतालिनीनामालापनध्वनिरुदञ्चयतान्मुदं नः ॥ ३२ ॥

श्रीमत्पराङ्कुशभुजान्तरकेसरस्रग्दोलाविहाररसिकैर्मिथुनैरलीनाम् ।

आकण्ठपीतमधुभिर्मधुरं प्रगीता हिन्दोलगीतिरिह यच्छतु नः प्रमोदम् ॥ ३३ ॥

भग्नेर्मनोरथशतैश्च तथेन्द्रियाश्चैर्गन्धद्विपैरपि विरुद्धगतैस्तथाऽन्यैः ।

शान्ते कलौ च शठजिह्वकुलस्रगन्तर्लीनालिङ्गकरणशङ्करवो मुदे स्यात् ॥ ३४ ॥

भूत्वाऽलिनस्सपदि संश्रितचेतनानां दोषा अपीह शठजित्सरकेसरेषु ।

तद्वत्सलत्वमिव ये सुरुतैस्स्तुवन्ति श्रोत्रे ममास्तु मधुरस्तदुदारनादः ॥ ३५ ॥

पुण्याहघोषमधुरः प्रथमप्रवेशे विश्वाभिनन्द्यविभवोपनतेः प्रपत्तेः ।

झङ्कारधीरनिनदोऽस्तु सुखाय नित्यं मालानुविद्धवकुलेष्वलिनां शठारेः ॥ ३६ ॥

रोदोन्तरालमभिपूर्य दिशागजानां विश्रम्य कर्णकुहरेषु विनिस्सृतोऽसौ ।

धीरध्वनिर्मधुलिहां सुखयत्विहास्मान्म्लानकेसरसराश्रयिणां शठारः ॥ ३७ ॥

अभ्यस्यतः प्रणवमच्युतपाञ्चजन्यान्नादात्मकं मधुलिहां निवहस्य धीरः ।

झङ्कार एष शठजित्सरकेसरान्तस्संवासिनां दिशतु नस्सततं शुभानि ॥ ३८ ॥

भाग्याक्षराणि सुरभीकुरुते श्रितानां योगेन यः सकृदितेन निजेन लोके ।

भूयात्स एष मम मूर्ध्नि मुहुश्शठारैर्भूषासुकेसरपरागकणः परार्ध्यः ॥ ३९ ॥

दिक्कामिनीवदनगण्डतलीकुचेषु स्थित्वा क्षणं रचितचित्रकपत्रलीलाः ।

एत्याम्बरं च पटवासतया शठारेर्मालासुकेसरपरागकणाः प्रथन्ताम् ॥ ४० ॥

आच्छादिताम्बरमलक्षितपद्ममित्रमन्योन्यघट्टननिनादिशिलीमुखौघम् ।

जन्याङ्गणं जगदिवाकलयन् कलिघ्नः स्तान्नश्शठारिसरकेसरपुष्परेणुः ॥ ४१ ॥

रागं वहन्निव हि मित्रकराभिमर्शात्सिन्दूरविभ्रमकरः करिणां दिशासु ।

कालेषु विष्णुपदरञ्जयिता मुदे स्याद्रेणुर्महान् वकुलपुष्पभवश्शठारेः ॥ ४२ ॥

कोणेषु हन्त हरितां सभयं निलीनान्दोषान्विचित्य विनिहन्तुमिवाश्रितानाम् ।
उद्योगमाकलयतां रजसां प्रसादो भूयाच्छुभाय शठजित्सरकैसराणाम् ॥ ४३ ॥

श्रीमत्पराङ्मुखविभूषणकेसरस्रङ्गनिर्यन्मरन्दरसपूरतरङ्गिणीनाम् ।
उद्दामसैकतविलासभृतः परागा उत्कण्ठयन्त्वविरतं हृदयं मदीयम् ॥ ४४ ॥

निर्यन्मरन्दरसपूरमहार्णवान्तर्द्वीपान् स्वराशिभिरिवाभिनवान् सृजन्तः ।
उन्निद्रकेसरसरप्रसृताश्शठारेर्भक्तान्मृदूर्णुनुविषन्तितरां परागाः ॥ ४५ ॥

उन्मज्जनैरधिभवाब्धिनिमज्जनैरप्युत्पादितातिपरिविह्वलितात्मनां नः ।
तीरं दृढं शठरिपोस्सरकेसरान्तर्निष्ठयूतरेणुमयमस्तु चिरेण लब्धम् ॥ ४६ ॥

स्वीयैः कणैः परिवहन्मकरन्दपूरैर्द्वीपान्तराण्यपि बृहन्ति पयोनिधीश्च ।
निर्माय नूतमिव मण्डलमन्यदुर्व्या निर्मितसताङ्गकुलमालयरजश्शठारेः ॥ ४७ ॥

कृष्णा कचिन्मधुलिहां द्युतिभिश्च रक्ता भानोः करैः कचन धूसरिता प्रकृत्या ।
चित्रा परागपटला सरकेसराणां द्वेष्टुश्शठस्य वितितानयिषत्वभीक्षणम् ॥ ४८ ॥

यत्स्पर्शनं मधु च यन्मिलितं यदीयं रूपं च यत्परिमलं च यदाश्रितानाम् ।
शब्दोऽधुना मधुलिहां च ममेन्द्रियार्थास्तज्जीयतां वकुलमालयरजश्शठारेः ॥ ४९ ॥

तीर्थाभिषेकजविशुद्धिमिहादधानास्पर्शैर्निजैस्तनुभृतां घटितैरकस्मात् ।
ता रेणवो वकुलमाल्यभुवश्शठारेस्स्युर्नशिरस्सु सुगमाशिरसि श्रुतीनाम् ॥ ५० ॥

स्रोतस्विनी मधुरसस्य शठारिमालाव्याविद्धकेसरसुमप्रकरोद्धतस्य ।
सूक्तेः कवेश्च मधुरस्य रसस्य मैत्रीमासेदुषी व्यतिपतेत्कथमस्मदुक्तीः ॥ ५१ ॥

विष्णोः पदं समवगाह्य शठारिवक्षोग्रैवेयकेसरमरन्दरसप्रपूरा ।
आश्लिष्टाशुपतसङ्गतया विशुद्धा मन्दाकिनी मम वचस्सरणिं परीयात् ॥ ५२ ॥

गण्डूषितैर्मधुकरप्रकरैश्शठारेरुद्दामदामवकुलोद्भूतैरपूर्वैः ।
स्वादोत्तरैस्सुरभिलैश्शिशिरैर्मरन्दैस्सम्पद्यतां मम चिरं रसना रसज्ञा ॥ ५३ ॥

विष्णोः पदे सुविपुले प्रसृता शठारेर्मालासुकेसरमरन्दरसस्रवन्ती ।

पापापहा तनुभृतां प्रणयान्मदीयां वाचं सखीमिव परिष्वजतां स्वकीयाम् ॥ ५४ ॥

सेकात् कृपामृतरसेन निरन्तरेण म्लानेरसङ्गतकथात्सततं शठारेः ।

उत्फुल्लकेसरसरात्प्रसृता मरन्दस्रोतस्विनी परिपुनातु गिरं मदीयाम् ॥ ५५ ॥

उच्चैःप्रतिध्वनितभूमिनभोन्तरालव्यालोलवीचिकरतालमिवोच्चलन्ती ।

अभ्रंलिहा शठरिपोस्स्फुटकेसरस्रङ्माध्वीधुनी पिपविषेन्मधुरा मदुक्तीः ॥ ५६ ॥

आढ्यं तरङ्गमनुरागरसश्शठारेर्ग्रेवेयकेसरसुमच्छलया प्रणाल्या ।

सा निर्गता ह्यनुजिघृक्षितसर्वलोका पूता पुनातु मकरन्दधुनी मदुक्तीः ॥ ५७ ॥

आपूर्य यन्मधुकरीवदनानि पूर्वं पश्चात्स्वयं मधुकरै रसिकैस्सयाचजम् ।

आस्वाद्यते मधु परं स्वदतां हृदे नः श्रीमच्छठारिसरकेसरनिर्गतं तत् ॥ ५८ ॥

मध्येपुरं शठरिपोर्दहरान्तरिक्षे पद्मास्रबिम्बमभितः परिवेषदृश्यात् ।

प्रत्यग्रकेसरसरादुदितो मरन्दासारस्स एष शिशिरीकुरुतेऽद्य विष्णुम् ॥ ५९ ॥

तापत्रयीमपहरत्यखिलात्मचेतोभूमिं निषिञ्चति मुहुः परया स्ववृष्ट्या ।

ज्ञानाङ्कुरानपि च कन्दलयत्यमन्दं स्रङ्गनद्धकेसरमरन्दरसश्शठारेः ॥ ६० ॥

माल्यावबद्धवकुलप्रसरन्मरन्दस्रोतस्विनी शठरिपोर्भुवनेषु नित्यम् ।

सुक्षेत्रिणां फलमनल्पमपि प्रकल्प्य भक्तेरवग्रहमपाकुरुते हरेर्नः ॥ ६१ ॥

स्रङ्गनद्धकेसरसुमानि शठाभियातेरङ्गीकृतप्रणयिनीनवविभ्रमस्य ।

भावं प्रियाय विनिवेदयितुं हृदि स्वे भान्त्यक्षराणि लिखितानि बहिर्हित्वेव ॥ ६२ ॥

पत्यौ श्रियो विरचितागसि साभ्यसूयं रागात्स्वयं शठरिपौ धृतनायिकात्वे ।

माल्यानुबद्धवकुलप्रसवाः पृषत्का ज्यायोजिता इव विभान्ति मनोभवेन ॥ ६३ ॥

अन्तर्निलीनमधुलिण्मिथुनानि मालासन्दब्धकेसरसुमानि सुयोजितानि ।

विष्णोश्श्रिया विहरतो विविधैस्स्वरूपैराबद्धवीथि नवकेलिगृहाणि मन्ये ॥ ६४ ॥

षड्भिर्दलैः कतिचनाष्टदलैश्च युक्तान्युत्फुल्लकेसरसुमानि सुयोजितानि ।
 मालये शठद्विष इव प्रतिमान्ति भूषारूपाणि निस्तुलमहांसि सुदर्शनस्य ॥ ६५ ॥
 नक्षत्रविभ्रमभराणि च ताम्रपर्णीसञ्जातमौक्तिकसमञ्चितसौहृदानि ।
 जेतुश्शठस्य सरसग्रथितानि सद्यः प्रोत्फुल्लकेसरसुमानि जयन्ति नित्यम् ॥ ६६ ॥
 यान्यक्षराणि मधुरस्य कवेस्तवस्य जातानि केसरसुमानि सुमाल्यगानि ।
 जेतुश्शठस्य किल तानि परिष्क्रियार्थान्यामोदमार्दवमुखात्मगुणैर्जयन्ति ॥ ६७ ॥
 सोढं गुणेन बत बन्धनमात्मनः प्राक् सोढः पुनर्निशितसूचिकयाऽपि वेधः ।
 उत्फुल्लकेसरसुमप्रकरेण नित्यं भूषात्मनैव हि गुरुं श्रयितुं शठारिम् ॥ ६८ ॥
 सूक्तिं निषिञ्चति मरन्दरसैः कवीनां वर्णांश्च सौरभयति स्वपरागलेशैः ।
 स्वेनात्मना ननु विभूषयति प्रबन्धं माल्यानुविद्धवकुलप्रकरश्शठारेः ॥ ६९ ॥
 नित्यं स्वकीयमकरन्दरसप्रपूरैः पुष्टैश्श्रितालिभिरभिष्टुतसद्गुणौघः ।
 जेतुश्शठस्य हृदयं प्रविगाहमानस्सङ्गद्वकेसरसुमप्रकरः प्रभुर्नः ॥ ७० ॥
 बद्धः श्रियोऽलिभिरपाङ्गविलोकनानां विद्धो भुवः प्रणयरोषभरैर्वचोभिः ।
 मुग्धो हरिर्वहति यच्छिरसा प्रभुर्नस्तत्कैसरं शठरिपुच्छलनायिकायाः ॥ ७१ ॥
 विद्धस्स्वयं स्तनभरेण च दृग्विलासैर्मुग्धश्श्रयःपतिरपूर्वरसेन यस्याः ।
 तस्याः पुनश्शठरिपुच्छलनायिकायास्सकैसरात्किमितरस्वदतां हृदे नः ॥ ७२ ॥
 क्रीतो रसेन पुरुषोत्तम एव यस्यास्स्वभ्युन्नतं स्तनतटं न विहातुमीशः ।
 तस्या विहाय शठजिच्छलनायिकायास्सकैसरं कनु मनांसि सतां विशेषुः ॥ ७३ ॥
 माधुर्यसौरभसमञ्चितसौकुमार्यैर्युक्तां गुणैरनुसृतां फणितिं कवीनाम् ।
 जेतुश्शठस्यमधुपावृतकेसराणां मालामनन्यशरणश्शरणं प्रपद्ये ॥ ७४ ॥
 क्रीतो हरिर्निजविभूतियुगेन साकमक्लिष्टमेव हि यदीक्षणविभ्रमेण ।
 तस्या विनिर्जितशठच्छलनायिकाया उत्फुल्लकेसरसरेण वयं सनाथाः ॥ ७५ ॥

आसेदुषशठजितो जठरान्तरिक्षं छन्दोमयस्य महसः परिवेषरूपः ।

उत्फुल्लकेसरसरस्स्वमरन्दपूरासारैरवग्रहमपाकुरुतात् कृपायैः ॥ ७६ ॥

विस्मृत्य सर्वमपि हन्त रसातिरेकादभ्येत्य कामपि दशामिह नायिकायाः ।

यश्श्रीधरं ह्यनुबभूव शठामियातिस्तस्य प्रफुल्लवकुलस्रजमाश्रयामः ॥ ७७ ॥

मत्तध्वनद्भ्रमरसन्ततिभिः परीता कालीव दैत्यगणसंहरणोद्यतोऽग्रा ।

जेतुश्शठस्य वकुलस्रगियं निरस्यत्वन्ते नृणां यमभटोद्भटदर्शनार्तिम् ॥ ७८ ॥

वृत्तिं प्रकल्प्य मम हन्त यदिन्द्रियाणां स्वस्मादनन्यविषयं किल मामकार्षीत् ।

तद्ब्रह्मणोऽपि परमात्परमं शठारैर्माल्यं हि कैसरमिदं कुलदैवतं नः ॥ ७९ ॥

अस्मत्पितामहवरैस्तपसाऽऽर्जितं प्राक् पश्चात्तनैरपि सुरक्षितमस्मदीयैः ।

अस्मत्कृते वकुलमाल्यमयं शठारैस्माकमस्ति धनमत्र परत्र भोग्यम् ॥ ८० ॥

कस्मै फलाय कमुपेत्य कदर्थनार्थैरभ्यर्थनैः किमिति जन्म कदर्थयामः ।

अक्षय्यमस्ति धनमस्त्यपि दैवतं नस्सर्वार्थिदं वकुलमाल्यमयं शठारैः ॥ ८१ ॥

प्राचां प्रसूर्जनयिता वनितास्सुताश्च भूतिश्च सर्वमपि यच्चरणाब्जयुग्मम् ।

तस्यैव नश्शठरिपोऽसकलं तदेकं प्रत्यग्रकेसरमयाप्रपदीनमाल्यम् ॥ ८२ ॥

यद्भूषयत्यविरतं यतिराजमौलिं तत्त्वं परं सुरभयत्यपि नित्यमङ्घ्र्योः ।

सर्वस्वमप्यहह नस्तदिदं शठारैर्जेजीयतां वकुलदाम समग्रभूम ॥ ८३ ॥

नित्यं च मूर्ध्नि भुजयोश्च भुजान्तराले भूयात्स केसरसरश्शठवैरिणो नः ।

यो द्रामिडागमरसौघमिहाभिवर्षत्युद्वेलसान्द्रसमुदीर्णमधुच्छलेन ॥ ८४ ॥

रूपं तदेतदिह कारितपःफलस्य मुक्ताफलं धृतनवाकृति ताम्रपण्याः ।

किंन्वित्युदारहृदयैः प्रवितर्कितस्य धाम्नो जयत्यहह केसरदाम दिव्यम् ॥ ८५ ॥

संभाव्यते सभयमेव निजोत्तमाङ्गैर्यत्सूरिभिर्यतिपतिप्रमुखैश्शठारैः ।

तद्दाम कैसरमुदञ्चितसौकुमार्यं नः क्लिश्यते बत मुहुः परुषैर्वचोभिः ॥ ८६ ॥

या केसरैः पुलकिता मकरन्दपूरैः स्विन्ना स्वयं शठरिपोरिव नित्ययोगात् ।
 माला हि सा वकुलपुष्पमयी मनोज्ञा केषां मनोमधुरैरसिकैर्न वरे ॥ ८७ ॥
 मुक्ताफलानि परिगृह्य तरङ्गहस्तैः पर्येति सेवितुमना इव ताम्रपर्णी ।
 यद्गोसहस्रविनिर्गतविष्णुतत्त्वं दामास्तु तस्य वकुलोलसितं श्रिये नः ॥ ८८ ॥
 यद्भूषणं समुचितं कुरुकानगर्या मुक्ताफलं समुदितं किल कारिवंशात् ।
 तद्धाम भूषयति यद्वकुलप्रसूनं तस्यास्तु दाम हृदि संभृतसौरभं नः ॥ ८९ ॥
 सेव्या हि नः प्रतिपदं प्रणतोत्तमाङ्गैस्तुत्याऽपि नित्यमिह नस्सरसैर्वचोभिः ।
 या देवता वकुलमाल्यमयी शठारेर्दृश्याऽपि सैव नयनैर्मधुराकृतिर्नः ॥ ९० ॥
 मायामहो गुणमयीं प्रथमस्य पुंसो मायाविनः किल विजित्य तमो विनिघ्नन् ।
 गोभिस्स्वयं दशशतीभिरुदित्वरस्य स्रक्केसरस्य जयतीह शठारिभानोः ॥ ९१ ॥
 चन्द्रस्सरोरुहयुगं नवकल्पवल्ली ज्योत्स्ना च मौक्तिकमणिप्रवरः प्रवालः ।
 संभूय यत्र महसि प्रतिभाति सर्वं तस्यास्तु केसरसरो हृदि भूषणं नः ॥ ९२ ॥
 शुण्डायुगं सकमलं च दरस्त्रिरेखस्तारापथश्च वटपत्रमथो हृदश्च ।
 आभाति यत्र महसि प्रतिपन्नरूपे तस्यास्तु नस्सुरभिला हृदि केसरस्रक् ॥ ९३ ॥
 रम्भाद्वयी कलमगर्भयुगं सरोजद्वन्द्वं च भाति ननु यत्र महस्युदारे ।
 संस्थानमत्युदितवर्णतया स्वभाग्यात्तस्यास्तु नस्सततमात्मनि केसरस्रक् ॥ ९४ ॥
 संवित्सरित्कमलिनीसमवेक्षणीयां विभ्रत्करेण मधुरामुपदेशमुद्राम् ।
 हंसध्वजं यदिह धाम जयत्युदारं तस्यास्तु फुल्लवकुलस्रगियं श्रिये नः ॥ ९५ ॥
 पुष्पं स्वभावमृदुलं हि गुणेन बद्धं तत्रापि हन्त वकुलं हृदये शठारेः ।
 तस्मिन्मनांसि तरलान्यपि मादृशानां बद्धानि संप्रति दृढं विधिना विचित्रम् ॥ ९६ ॥
 केमे वयं प्रकृतिवासनयाऽनुवृत्ता माला च केसरमयी कनु सा शठारेः ।
 योगोऽप्ययं त्रिसदृशः कः परस्परस्य को वा विशृङ्खलगतेश्च विधेर्निषेद्धा ॥ ९७ ॥

माला प्रफुल्लवकुलग्रथिता शठारेस्माननुग्रहवशात्स्वयमेत्य नित्यम् ।

लक्ष्मीसनाथमिह वस्तु परार्ध्यमेकं संबद्धमात्मनि दृशां तनुते पुरो ऽः ॥ ९८ ॥

नाथो मुनिश्च मधुरः कविरप्युभौ तौ यस्याः प्रसादरसवित्तमतैकतानौ ।

सा मालिका वकुलपुष्पमयी शठारेर्भूषा विभातु हृदये शरदां नः ॥ ९९ ॥

ओमित्यसौ शठजिते नमउक्तिमात्रान्मालाऽद्य केसरमयी वृणुते स्वयं नः ।

किं क्लाम्यथात्मनिवहा इतरैरुपायैर्दृष्टे फले स्वयमुपायतयाऽप्युपेये ॥ १०० ॥

नाथस्य नः प्रणयभाग्यभृतश्शठारेस्स्फारश्रियोऽभिनवकेसरपुष्पमालाम् ।

सद्वर्णमौक्तिकसमुज्ज्वल एष देवच्छन्दस्सपद्यमययष्टिरलङ्करोतु ॥ १०१ ॥

कृतां वसन्ततिलकैरिदमीयसूक्तिमालां स्तुतिं वकुलभूषणभूषणस्य ।

कण्ठेषु ये विदधते वृणुते स्वयं तान् कल्याणधाममहिमोज्ज्वलवैष्णवश्रीः ॥ १०२ ॥

अम्भोधिबाहुनिगमावनिभानुभर्गवहीन्दुशास्त्रनयनाञ्चितसंख्यपदैः ।

गन्धालिनादमकरन्दपरागपुष्पमालास्तुतिर्विरचिताऽस्तु मुदे शठारेः ॥ १०३ ॥

नाथस्य संप्रति कवेर्मधुरस्य नित्यं पादारविन्दविनिवेशितचित्तमृजाः ।

श्रुत्वा स्तुतिं वकुलभूषणमालिकाया अस्मासु कुर्युरनिदं प्रथमं प्रसादम् ॥ १०४ ॥

अस्पष्टवर्णपदवाक्यमनोहरार्थोऽप्यस्त्वस्मदुक्तिनिवहस्सुधियां श्रवस्यः ।

उन्निद्रकेसररसासवपेशलाविस्फारारवेण रचितानुकृतिश्शठारेः ॥ १०५ ॥

ध्वन्यध्वसंचरणदोहदिनां रसैकायत्तात्मनां स्फुरदलङ्कृतिलालसानाम् ।

भावैर्निजैर्नवनवैरिह भावुकानां किं रञ्जयेदपि मनांसि नवा कृतिर्नः ॥ १०६ ॥

बन्धं पुनर्द्रव्यति प्रगुणीकरोति सौरभ्यमञ्चयति हन्त रसं विनूलम् ।

माला स्वयं शठरिपोर्नवकेसराणां नेत्री कृतेः कटुरसौघकिरां गिरां नः ॥ १०७ ॥

आवर्जने सुमनसां मनसां प्रतिष्ठामापास्मदुक्तिरिति नात्र विचारणा नः ।

भक्त्या कृतिर्वकुलमाल्यनुतिस्वरूपा पादाब्जयोश्शठरिपोरियमर्पिताऽऽसीत् ॥ १०८ ॥